

ผลการศึกษา

ในบทนี้จะได้ทำการวิเคราะห์ถึงผลที่ได้จากการศึกษาในการทำวิจัยครั้งนี้ ว่าได้พบอะไรบางอย่างที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจกรุงเทพมหานครไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ทั้งนี้เพื่อจะได้ใช้พิจารณาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนงานการปรับปรุงหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องการควบคุมและบังคับใช้กฎหมายของกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการพิจารณาจากข้อมูลซึ่งได้จากการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์และข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นเกณฑ์ ส่วนแบบสอบถามผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ

ก. แจกไปยังตำรวจเทศกิจ ตามสถานีตำรวจนครบาลต่าง ๆ โดยการสุ่มตัวอย่าง (sampling) โดยสุ่มตัวอย่างจากกองบังคับการ 3 แห่ง คือ

- กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ	8 สถานี
- กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้	7 สถานี
- กองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี	7 สถานี
รวมทั้งสิ้น	22 สถานี

ข้อจำกัดในการวิจัย การแจกแบบสอบถามตำรวจเทศกิจ ถ้าพิจารณาตามกรอบอัตรากำลังที่กำหนดให้ตำรวจเทศกิจ สถานีละ 11 คน ซึ่งเป็นอัตราเดิมที่ ดังนั้น 22 สถานี จึงรวมทั้งสิ้น 242 คน แต่เมื่อออกวิจัยสนามจริง ๆ

แล้วปรากฏว่าทั้ง 22 สถานี มีตำรวจเทศกิจรวมทั้งสิ้น 198 คน ไม่ครบตามจำนวนที่ระบุไว้ในกรอบอัตราค่าจ้าง ซึ่งได้แจกแบบสอบถามไปรวม 198 ชุด และได้รับคืนมา 160 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.80 ของแบบสอบถามที่แจกไป จากจำนวนประชากรเท่าที่ระบุมานี้ผู้ศึกษาคาดว่าจะเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรทั้งหมดได้

ข้อมูลในแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนแรกจะเป็นกลุ่มข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นกลุ่มข้อมูลเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และตอนที่ 3 เป็นกลุ่มข้อมูลเรื่องขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจ

ข. แจกไปยังเจ้าหน้าที่ของตำรวจกรุงเทพมหานคร ตามเขตต่าง ๆ
(ระดมช่วยหัวหน้าเขตเฉพาะที่รับผิดชอบควบคุมงานด้านปกครองเท่านั้น)
จำนวนทั้งสิ้น 6 เขต ได้แก่

- เขตพญาไท
- เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
- เขตปทุมวัน
- เขตคูสิต
- เขตบางกอกน้อย
- เขตพระนคร

เขตเหล่านี้ล้วนแต่เป็นเขตใหญ่ และมีประชากรอยู่หนาแน่น เป็นแหล่งที่มียานการค้า ธุรกิจ เป็นเขตที่ต้องปฏิบัติงานด้านเทศกิจร่วมกับตำรวจเป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยจึงคิดว่าน่าจะเป็นตัวแทนเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครทั้งหมดได้

ข้อมูลในแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนแรก เป็น กลุ่มข้อมูลเรื่องผลการปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจ

ตอนที่ 2 เป็นกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของเขตกที่มีต่อโครงสร้าง
สายการบังคับบัญชาตำรวจเทศกิจ และทัศนคติของเขตกที่มีต่อการปฏิบัติงานของ
ตำรวจเทศกิจ

ก. ในส่วนแรกจะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามซึ่งได้
จากกลุ่มตำรวจเทศกิจก่อน ทั้งนี้เพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องในการ
ปฏิบัติงานจากฝ่ายตำรวจเทศกิจ

ตอนที่ 1 กลุ่มข้อมูลเบื้องต้น

ตารางที่ 1 แสดงตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
สารวัตรเทศกิจ	18	11.25
รองสารวัตรเทศกิจ	24	15.00
ผู้บังคับหมู่	63	39.38
ลูกแถว	55	34.37
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นระดับตำแหน่ง
สารวัตร (11.25%) ตำแหน่งรองสารวัตรเทศกิจ (15.00%) ระดับตำแหน่งผู้
บังคับหมู่ (39.38%) และระดับตำแหน่งลูกแถว (34.37%) สรุปแล้วผู้ตอบ
แบบสอบถามส่วนใหญ่ระดับลูกแถวและผู้บังคับหมู่ซึ่งเป็นระดับปฏิบัติงาน

ตารางที่ 2 แสดงอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	0	0
21 - 30 ปี	44	27.50
31 - 40 ปี	67	41.88
41 - 50 ปี	30	18.75
51 ปี ขึ้นไป	19	11.87
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ามีอายุของตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (41.88 %) จะอยู่ในระดับ (31-40 ปี) 21 - 30 ปี มี (27.50 %) 41 - 50 ปี มี (18.75 %) 51 ปี ขึ้นไป มี 11.87 % ข้อสังเกตคือ ไม่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เลย

ตารางที่ 3 แสดงอายุราชการ

อายุราชการ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	0	0
5 - 10 ปี	49	30.63
11-15 ปี	37	23.12
16-20 ปี	19	11.88
21 ปี ขึ้นไป	55	34.37
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (34.37%) มีอายุราชการ 21 ปี ขึ้นไป รองลงมาคือระดับอายุราชการ 5 - 10 ปี มี (30.63%) และระดับ 11-15 ปี มี (23.12 %) ตามลำดับ และไม่มีผู้ใดมีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี เลย

ตารางที่ 4 แสดง ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ	38	23.75
มหาวิทยาลัย(น.บ., ร.บ. ฯลฯ)	13	8.12
โรงเรียนพลตำรวจ	103	64.38
อื่น ๆ ไปรกระบุ	6	3.75
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ (64.38%) ของผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาระดับ ร.ร.พลตำรวจ รองลงมาได้แก่ระดับโรงเรียนนายร้อยตำรวจ (23.75%) ระดับมหาวิทยาลัยซึ่งเข้ารับการฝึกอบรมเป็นนายตำรวจสัญญาบัตร และอื่น ๆ ได้แก่ระดับการศึกษาระดับปริญญาโท รวมทั้งพวกที่เป็นจ่านายสิบตำรวจที่ได้รับเลือกเข้าอบรมเป็นนายตำรวจอีก (3.75%)

ตารางที่ 5 แสดงสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	12	7.5
สมรส	146	91.25
หม้าย	0	0
หย่าร้าง	2	1.25
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (91.25%) มีสถานภาพสมรสแล้ว รองลงมาได้แก่สถานภาพโสด มี (7.5 %) และหย่าร้าง (1.25%) ส่วนสถานภาพเป็นหม้ายไม่มี

ตารางที่ 6 แสดงรายได้

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
1,000 - 2,000 บาท	55	34.37
2,001 - 3,000 บาท	63	39.38
3,001 - 4,000 บาท	24	15.00
4,001 - 5,000 บาท	13	8.12
5,001 บาท ขึ้นไป	5	3.13
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (39.38%) มีรายได้อยู่ในระหว่าง ระดับ 2,001 - 3,000 บาท รองลงมาได้แก่ระดับ 1,000 - 2,000 บาท มี (34.37%) ระดับ 3,001 - 4,000 บาท มี (15.00%) ระดับ 4,001 - 5,000 บาท (8.12%) และระดับ 5,001 บาท ขึ้นไป มี (3.13 %)

ตารางที่ 7 แสดงอาชีพอื่น ๆ นอกจากอาชีพตำรวจ

อาชีพอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง	๐	๐
ทำไร่ ทำสวน	๐	๐
ธุรกิจส่วนตัว	4	2.50
ไม่มี	156	97.50
อื่น ๆ	0	0
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (97.50%) มีอาชีพรับราชการเป็นตำรวจเพียงอย่างเดียว รองลงมาคือ ประกอบธุรกิจส่วนตัวอีกด้วยมี (2.50 %) ส่วนอาชีพรับจ้าง ทำไร่ ทำสวน และอื่น ๆ ไม่มีเลย

ตารางที่ 8 แสดงประสบการณ์ในการทำงานด้านเทศกิจ

ประสบการณ์งานด้านเทศกิจ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	1	0.63
1 - 2 ปี	4	2.50
2 - 3 ปี	7	4.37
3 - 4 ปี	148	92.50
4 ปี ขึ้นไป	0	0
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (92.50%) เคยปฏิบัติงานด้านเทคนิคมาแล้วเป็นเวลา 3 ถึง 4 ปี รองลงมาคือระดับที่เคยปฏิบัติงานด้านเทคนิคมาแล้ว 2 - 3 ปี มี (4.37%) และ ระดับ 1 - 2 ปี มี (2.50%) ระดับต่ำกว่า 1 ปี มี (0.63 %) ส่วนผู้เคยปฏิบัติงานด้านเทคนิคเกินกว่า 4 ปี ขึ้นไป ไม่มี

ตอนที่ 2 กลุ่มข้อมูลเรื่องปัญหาในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 9 แสดงความเห็นเกี่ยวกับนโยบายในการปฏิบัติงาน

"ในการปฏิบัติงาน ท่านเห็นว่านโยบายของ กทม. เรื่องการดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของ กทม. มีความแน่นอนชัดเจนจนถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้เพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	7	4.38
มาก	23	14.37
ปานกลาง	15	9.37
น้อย	50	31.25
น้อยที่สุด	65	40.63
รวม	160	160.00

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ตำรวจเทคนิคส่วนใหญ่ (40.63%) มีความเห็นว่านโยบายของ กทม. ในเรื่องการดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของ กทม. มีความแน่นอนชัดเจนน้อยที่สุด รองลงมาคือพวกที่เห็นว่านโยบายของ กทม. มีความแน่นอนน้อย (31.25%) ส่วนผู้ที่เห็นว่านโยบายของ กทม. มีความชัดเจนมากมีเพียง 14.37% และชัดเจนมากที่สุดมี (4.38%)

จากตารางนี้ สรุปได้ว่า คำรวจเทศกิจส่วนใหญ่มีความเห็นว่านโยบายของ กทม. ในเรื่องการค้าเนินการกับผู้น่าเป็นกฎหมายของ กทม. มีความแน่นอนชัดเจนนอยที่สุด

ตารางที่ 10 แสดงความเห็นเกี่ยวกับการขอปรนให้แกผู้กระทำผิด

"ในการจับกุมผู้น่าเป็นกฎหมายของ กทม. มักมีการเดินขบวนร้องเรียนซึ่งในที่สุดจะมีคำสั่งขอปรนอยู่เรื่อย อยากทราบว่าท่านประสบปัญหานี้มากน้อยเพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	41	25.63
มาก	77	48.12
ปานกลาง	13	8.12
น้อย	18	11.25
น้อยที่สุด	11	6.88
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าคำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (48.12%) เห็นว่าในการปฏิบัติงานจับกุมผู้น่าเป็นกฎหมายของ กทม. มักประสบปัญหาการเดินขบวนขอผอนผันจากผู้บริหารของ กทม. หรือผู้บริหารประเทศอยู่เรื่อย และอีก (25.63%) ประสบปัญหาคั่งกล่าวมากที่สุด แต่มีอยู่เพียงส่วนน้อย (11.25%) ที่ประสบกับปัญหาการเดินขบวนร้องเรียนเท่านั้น

จากตารางนี้ สรุปได้ว่า ในการปฏิบัติงานของคำรวจเทศกิจมักต้องประสบกับปัญหาการเดินขบวนร้องเรียนจากผู้น่าเป็นกฎหมายอยู่เสมอ ซึ่งในที่สุด

ผู้บริหารของ กทม. หรือผู้บริหารประเทศมักมีคำสั่งผอนผันให้อยู่เรื่อย จึงมักทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่กล้าปฏิบัติภารกิจอะไรรุนแรงโดยเกรงว่าจะขัดคอนโยบายของฝ่ายบริหาร ดังนั้นการปฏิบัติงานจึงไม่สามารถกระทำได้อย่างเต็มที่¹

ตารางที่ 11 แสดงความเห็นเรื่องนโยบายในการปฏิบัติงาน

"ในการปฏิบัติงานท่านเคยประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานจากหน่วยงานของ กทม. เพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	32	20.00
มาก	87	54.37
ปานกลาง	16	10.00
น้อย	19	11.87
น้อยที่สุด	6	3.76
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (54.37%) มีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของตน มักประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานมาก และอีก (20 %) เห็นว่า ประสบมากที่สุด แต่มีเพียง (11.87%) เห็นว่าประสบปัญหาในการเปลี่ยนแปลงนโยบายน้อยและน้อยที่สุดมีเพียง (3.76%)

¹ สัมภาษณ์ รตอ. ประทีป ทองสอาด, 10 มกราคม 2525.

จากตารางนี้ สรุปได้ว่า ในการปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจมักจะประสบกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแนวทางปฏิบัติงานอยู่อย่างมาก ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจ ทำให้ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ไม่เข้าใจในเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การเท่าที่ควร เกิดความลังเลใจในการปฏิบัติงาน โดยไม่ทราบว่าจะถูกต้องตามนโยบายของผู้บริหารหรือไม่ ดังนั้นจึงทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจประสบปัญหาไม่น้อย และส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

ตารางที่ 12 แสดงความเห็นต่อกฎหมายต่าง ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ

"กฎหมายและข้อบัญญัติต่าง ๆ ของ กทม. เป็นอุปสรรคในการทำงานของงานหรือไม่เพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	8	5.00
มาก	16	10.00
ปานกลาง	17	10.63
น้อย	40	25.00
น้อยที่สุด	79	49.37
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (49.37 %) มีความเห็นว่า กฎหมาย และข้อบัญญัติต่าง ๆ ของ กทม. เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์ตำรวจเทศกิจบางท่านได้รับคำยืนยันว่าในการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครมักไม่ค่อยประสบอุปสรรคอะไร

เพราะว่ากฎหมายระบุไว้เด่นชัดแล้ว จะมีอุปสรรคบ้างในเรื่องที่กฎหมายหรือ
ข้อบัญญัติบางฉบับมีบทกำหนดโทษทำ ไม่ทันสมัยหรือทันต่อสภาพบ้านเมืองเท่านั้น¹

ตารางที่ 13 แสดงความเห็นต่อปัญหากฎหมายที่กล่าวถึง

ที่ว่า "กฎหมายของ กทม. บางฉบับล่าสมัย มีบทกำหนดโทษทำ
จึงทำให้ผู้กระทำผิดมักขาดความเกรงกลัวและไม่เข็ดหลาบที่จะกระทำผิดซ้ำอีก"
ขอความเห็นนี้เป็นความจริงเพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	88	55.00
มาก	47	29.37
ปานกลาง	7	4.38
น้อย	13	8.12
น้อยที่สุด	5	3.13
รวม	160	100.00

¹ สัมภาษณ์ ร.ต.อ. สมจิตต์ วาหงษ์, รองสารวัตรเทคนิค
สถานีตำรวจนครบาล ปทุมวัน, 10 เมษายน 2525.

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (55.00%) มีความเห็นว่า กฎหมายและข้อบัญญัติต่าง ๆ ของ กทม. บางฉบับ ยังคงล้าสมัย มีบทกำหนดโทษต่ำ จึงทำให้คนกระทำผิดขาดความเกรงกลัว และไม่เข็ดหลาบที่จะกระทำผิดซ้ำอีก ซึ่งในเรื่องกฎหมายที่ใช้ในปัจจุบันที่ยังคงล้าสมัย ผู้ศึกษาขอยกตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484 ซึ่งมีอัตราโทษปรับอย่างสูงไม่เกิน 50 บาท และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย พ.ศ. 2503 ซึ่งมีอัตราโทษปรับไม่เกิน 100 บาท ในกรณีบวน สิ่ง ถ่มน้ำลายน้ำมูก หรือสิ่งของใด ๆ บนทางเท้า ถนน หรือที่สาธารณะ ซึ่งอัตราโทษปรับผู้ฝ่าฝืนสามารถเมื่อเทียบกับในต่างประเทศโดยเฉพาะสิงคโปร์ ซึ่งกฎหมายของประเทศนี้ระบุโทษไว้ถึง 500 เหรียญสิงคโปร์ หรือประมาณ 4,500 บาท เมื่อมาพิจารณากฎหมายและข้อบัญญัติของประเทศไทย ซึ่งยังคงกำหนดโทษไว้ต่ำเช่นนี้ จึงทำให้ประชาชนไม่เกรงกลัว และขาดการระมัดระวังในอันที่จะช่วยกันรักษาความสะอาด ¹

ตารางที่ 14 แสดงความเห็นของตำรวจเทศกิจเรื่องผลกระทบของการบังคับใช้กฎหมายของ กทม.

"กฎหมายของ กทม. บางฉบับ ไม่สามารถบังคับใช้ได้ เนื่องจากส่งผลกระทบต่อบัญหาปากท้องของคนยากจน ปัญหาอาชญากรรม หรือปัญหาการเดินชบวน ฯลฯ" ท่านเห็นด้วยกับข้อความนี้เพียงใด"

¹ ชำรง สุขเจริญ, "การบริหารงานรักษาความสะอาดของกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีปัญหาและการแก้ไขปัญหาคารกวดเก็บและทำลายมูลฝอย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 103.

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	33	20.63
มาก	69	43.12
ปานกลาง	8	5.00
น้อย	29	18.13
น้อยที่สุด	21	13.12
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (43.12%) มีความเห็นว่า กฎหมายต่าง ๆ ของ กทม. บางฉบับไม่สามารถปรับบังคับใช้ (20.63 %) เห็นด้วยอย่างมากที่สุด โดยแสดงความเห็นว่า กฎหมายบางฉบับของกรุงเทพมหานครไม่สามารถปรับบังคับใช้ได้กับสภาพข้อเท็จจริงหรือสภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมในปัจจุบัน ขอยกตัวอย่าง เช่น ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องควบคุมเรขาย 2519 ไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างใดเลยอย่างที่ เนื่องจากเหตุผลดังนี้คือ ¹

ก. เหตุผลความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจ เป็นที่ทราบกันดีว่าปัจจุบันประเทศไทยยังคงมีปัญหาคอนวางงาน ปัญหาการอพยพของคนในชนบทเข้ามาหางานทำในเมืองหลวง อาชีพการค้าเร่หรือแผงลอย นับว่าเป็นอาชีพที่ทำได้โดยไม่ต้องอาศัยความรู้ หรือทุนเท่าใดนัก ประกอบกับเป็นอาชีพที่มีรายได้ดีพอสมควร ดังนั้น การค้าเร่แผงลอยจึงเป็นความผิดกฎหมายเกี่ยวกับความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งไม่สามารถบังคับหรือจับกุมได้หมด เนื่องจากข้อเท็จจริงทางด้านเศรษฐกิจ ที่ยังคงเป็นปัญหาอยู่

¹ สำนักตำรวจเทศกิจ กรุงเทพมหานคร , รายงานการปฏิบัติงานของตำรวจกรุงเทพมหานคร, หน้า 13.. (เอกสารอัครสำเนา)

ข. เหตุผลความจำเป็นทางศาสนสังคม คนไทยส่วนใหญ่มีนิสัยโอบอ้อมอารี มีความเห็นใจผู้อื่นและนิยมใช้วิธีประนีประนอม จึงมีบางกลุ่มเห็นว่าแม้อาคารเร็ว แฉงลอย จะเป็นการผิดกฎหมาย และก่อความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยแก่บ้านเมืองก็ตาม แต่ก็ไต่กระทำมานานจนเกิดความเคยชิน และไม่เห็นว่าจะเป็นการกระทำที่มีความผิด แต่มีอีกกลุ่มต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด การปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ ยังต้องการให้ตำรวจเทศกิจจับกุมผู้ฝ่าฝืน ดังนั้น การปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจจึงมักได้รับการวิจารณ์ทั้งฝ่ายเห็นด้วยกับการกระทำของตำรวจ และฝ่ายไม่เห็นด้วยกับการกระทำของตำรวจ

ก. เหตุผลความจำเป็นในทางการเมือง

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ส่วนใหญ่ในสังคมมักประกอบด้วยคนที่มีรายได้น้อยอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้น การกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานมักต้องคำนึงถึงพวกนี้ด้วย ซึ่งการปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจจึงมักมีข้อเสนอการไปตามตัวทักฎหมายที่บัญญัติไว้เท่านั้น แต่ยอมเปลี่ยนแปลงไปตลอดและตามนโยบายทางการเมืองที่จะกำหนดให้

จากเหตุผล 3 ประการ ดังกล่าวนี้ จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายของตำรวจเทศกิจมักประสบปัญหา คือ ขอบัญญัติหรือกฎหมายของกรุงเทพมหานครบางฉบับไม่สามารถปรับบังคับใช้ได้ เนื่องจากขัดต่อสภาพความเป็นจริงทางเศรษฐกิจสังคม และการเมือง

จากตารางที่ 12 13 และ 14 สรุปได้ว่า อุปสรรคสำคัญประการหนึ่งในการปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจ คือ การที่มีขอบัญญัติหรือกฎหมายของกรุงเทพมหานครบางฉบับ มีสภาพล้าสมัย ยังคงมีบทกำหนดโทษค่า ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสภาพสังคมไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จึงมักทำให้ผู้กระทำผิดขาดความเกรงกลัวต่อกฎหมายของท้องถิ่น ไม่เกรงกลัวที่จะกระทำผิดและไม่มีความเช็ดหลาบที่จะกระทำผิดในลักษณะเดิมซ้ำอีก

ในส่วนต่อไปนี้ผู้ศึกษาจะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เรื่องพฤติกรรมของ
 ตำรวจเทศกิจโดยจะศึกษาในแง่ของขวัญ (morale) และแรงจูงใจ
 (motivation) ของตำรวจเทศกิจ ว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคข้อขัดข้องใดหรือ
 ไม่ ซึ่งในการศึกษาในแง่พฤติกรรมของคนในองค์กรนี้มีความสำคัญและมีส่วนสำคัญ
 ที่จะทำให้งานของทุกองค์การประสบความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายทุกประการ
 ในเรื่องการจูงใจ ขวัญของคนงาน และผลผลิต จะมีความสัมพันธ์ต่อกันเสมอ
 ถ้าหากขวัญของคนในองค์กรดีหรืออยู่ในระดับสูงแล้ว ก็จะทำให้ผลผลิตสูงขึ้นด้วย¹
 ซึ่งผู้ศึกษาจะได้ทำการวิจัยขวัญและแรงจูงใจของตำรวจเทศกิจในส่วนต่อไป

ตารางที่ 15 แสดงความพึงพอใจที่มีต่องานที่ทำ

"ท่านมีความรู้สึกพึงพอใจในลักษณะงานที่รับผิดชอบอยู่ทุกวันนี้เพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	6	3.75
มาก	8	5.00
ปานกลาง	13	8.12
น้อย	77	48.13
น้อยที่สุด	56	35.00
รวม	160	100.00

¹ ธงชัย สันติวงษ์, องค์การและการบริหาร, หน้า 359.

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า คำรวจเทศกิจส่วนใหญ่มีความรู้สึกไม่พึงพอใจในลักษณะงานที่ทำอยู่คือมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย (48.13%) และระดับน้อยที่สุด (35.00%) ส่วนผู้ที่พึงพอใจลักษณะงานอย่างมากมี (5.00%) และอย่างมากที่สุดมี (3.75%)

จากตารางนี้จึงสรุปได้ว่า คำรวจเทศกิจส่วนใหญ่มีความรู้สึกไม่พึงพอใจในลักษณะงานที่ทำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานส่วนใหญ่มักจะมีปัญหาเกี่ยวกับการกระทบกระทั่ง การต่อต้าน และกล่าวเสียดสีจากผู้ฝ่าฝืนประจำ รวมทั้งเพื่อหมายต่อคำวิจารณ์ซึ่งได้รับการวิจารณ์ในแง่ไม่ดีตลอดเวลา และไม่คอยได้รับความสนใจจากผู้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด ซึ่งเมื่อคำรวจเทศกิจมีความรู้สึกไม่พึงพอใจในลักษณะงานที่ทำเช่นนี้ ย่อมส่งผลให้ขวัญในการทำงานไม่ถึก และทำให้ผลการปฏิบัติงานไม่ดีตามไปด้วย เนื่องจากในการปฏิบัติงานถ้าใดทำงานที่ตนพึงพอใจ ย่อมได้ผลมากกว่าดังที่ตองปฏิบัติงานที่ตนไม่พอใจ ¹

ตารางที่ 16 แสดงความเห็นเรื่องการได้รับการเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชา

"เมื่อเทียบกับคำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน คำรวจเทศกิจได้รับการเอาใจใส่และให้ความสำคัญจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงมากน้อยเพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	1	0.63
มาก	4	2.50
ปานกลาง	4	2.50
น้อย	58	36.25
น้อยที่สุด	93	58.12
รวม	100	100.00

¹ Ralph C. Davis, Fundamentals to Top Managements (New York : Harper & Brathers Co., 1951), p.553.

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (58.12%) มีความเห็นว่าเมื่อเทียบกับตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน ซึ่งได้แก่ตำรวจสืบสวนสอบสวนตำรวจแผนกปกครองป้องกัน ตำรวจแผนกจราจรแล้ว ตำรวจเทศกิจได้รับการเอาใจใส่และให้ความสำคัญจากผู้บังคับบัญชาในระดับที่น้อยที่สุด และมี (36.25%) เห็นว่าได้รับการเอาใจใส่และให้ความสำคัญระดับน้อย มีเพียง (2.50%) ที่เห็นว่าตำรวจเทศกิจได้รับการเอาใจใส่และให้ความสำคัญจากผู้บังคับบัญชาในระดับสูงมากกว่าตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน

จากตารางที่ 16 สรุปได้ว่า เมื่อเทียบกับตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน ตำรวจเทศกิจได้รับการเอาใจใส่และให้ความสำคัญจากผู้บังคับบัญชาในระดับสูงในระดับที่น้อยที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการไม่ไต่ถามที่เป็นหน้าที่หลักของกรมตำรวจ ลักษณะของงานจึงไม่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักของกรมตำรวจ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับตำรวจสืบสวนสอบสวน หรือตำรวจแผนกปกครองป้องกันที่ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งเป็นงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของกรมตำรวจมากกว่าตำรวจเทศกิจ ดังนั้นจึงทำให้ตำรวจเทศกิจไม่ได้รับการเอาใจใส่และให้ความสำคัญจากผู้บังคับบัญชาในระดับสูงเท่ากับตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน ¹

¹ สัมภาษณ์ ร.ต.อ.ประทีป ทองสะอาด, 10 มกราคม 2525.

ตารางที่ 17 แสดงความเห็นเรื่องความมั่นคงในงานที่ทำ

"เมื่อเทียบกับคำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน งานเทศกิจเป็นงานที่มีความมั่นคงไม่มีที่ท่าว่าจะถูกยุบสลายมากนักเพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	17	10.62
มาก	7	4.38
ปานกลาง	6	3.75
น้อย	43	26.88
น้อยที่สุด	87	54.37
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า คำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (54.37%) เห็นว่าเมื่อเทียบกับคำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน งานเทศกิจเป็นงานที่มีความมั่นคงน้อยที่สุด มีที่ท่าว่าจะถูกยุบอยู่ตลอดเวลา และมีเพียง (4.38%) และ (10.62%) ที่เห็นว่า งานเทศกิจเป็นงานที่มีความมั่นคงมากและมากที่สุดตามลำดับ

จากตารางที่ 17 นี้ สรุปได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบกับคำรวจทุกแผนกในโรงพักเดียวกัน คำรวจเทศกิจมีความมั่นคงน้อยที่สุด กล่าวคือ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่ก่อตั้งคำรวจเทศกิจเมื่อ ปี พ.ศ.2521 มักมีข่าวออกมาเสมอว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือยุบหน่วยงานคำรวจเทศกิจอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสิ่งนี้ส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่คำรวจเทศกิจอย่างมาก ทำให้เจ้าหน้าที่คำรวจเทศกิจมีความรู้สึกว่างานที่ตนทำอยู่ขาดความมั่นคงอยู่ตลอดเวลา นับได้ว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคประการหนึ่งในการปฏิบัติงานของคำรวจเทศกิจ¹

¹ สัมภาษณ์ ร.ต.อ.ประทีป ทองสะอาด, 10 มกราคม 2525.

ตารางที่ 18 แสดงความเห็นเรื่องโอกาสก้าวหน้า

"เมื่อเทียบกับสำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน ตำรวจเทศกิจมี
โอกาสก้าวหน้าเพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	2	1.25
มาก	5	3.12
ปานกลาง	2	1.25
น้อย	94	58.75
น้อยที่สุด	57	35.63
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (58.75%)
เห็นว่า เมื่อเทียบกับสำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน ตำรวจเทศกิจมี
โอกาสก้าวหน้า น้อย และ (35.63%) เห็นว่า ตำรวจเทศกิจมีโอกาสน้อย
ที่สุด แต่มีบางพวกคือมีผู้ตอบว่าตำรวจเทศกิจมีโอกาสน่าไว้วางใจมาก (3.12%) และ
มากที่สุด (1.25%)

จากตารางที่ 18 สรุปได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบกับสำรวจทุกแผนกใน
โรงพักเดียวกัน ตำรวจเทศกิจมีโอกาสน่าไว้วางใจน้อยกว่าสำรวจทุกแผนก ซึ่งส่งผล
เสียต่อขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากการให้บำเหน็จรางวัล การ
เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งแก่ผู้ปฏิบัติงานยอมเป็นเครื่องจูงใจให้แก่วางงานได้มีความ
กระตือรือร้นต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยความขยันขันแข็งและมีกำลังใจ แต่ตำรวจ
เทศกิจเป็นหน่วยงานที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่หลักโดยตรงของกรมตำรวจ ประกอบกับ
ผลงานในคดีเทศกิจมักทำให้ประชาชนมีภาพพจน์ต่อตำรวจทั่วไปในแง่ไม่ดีและผลงานที่

ปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของกรมตำรวจ ดังนั้น ตำรวจเทศกิจ จึงมักเสียเปรียบเรื่องโอกาสก้าวหน้าตำรวจทุกแผนกในโรงพักเดียวกัน ซึ่งมีผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจโดยทั่วไป ¹

ตารางที่ 19 แสดงความเห็นเรื่องการใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

"งานที่ท่านทำอยู่ ท่านได้ใช้ความรู้ความสามารถของท่านอย่างเต็มที่เพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	5	3.12
มาก	19	11.88
ปานกลาง	16	10.00
น้อย	77	48.13
น้อยที่สุด	43	26.87
รวม	160	100.00

¹ สัมภาษณ์ พตท. โสภณ ชินพงษ์พันธ์, สารวัตรเทศกิจสถานีตำรวจพลับพลาไชย เขต 2, 1 เมษายน 2525.

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (48.13%) ตอบว่างานที่ตนทำอยู่ได้ใช้ความสามารถในการปฏิบัติงานน้อย แต่มี (11.88%) และ (3.12%) ตอบว่า ได้ใช้ความสามารถในการปฏิบัติงานมากและอย่างมากที่สุด

จากตารางที่ 19 สรุปได้ว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ได้ใช้ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าในการปฏิบัติงานด้านเทศกิจ นี้ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่เป็นตำรวจอาชีพ รั้งราชการมานาน มีประสบการณ์ในด้านการสืบสวนและปราบปรามเป็นส่วนใหญ่ กล่าวได้ว่าเป็น "ตำรวจอาชีพ" คือปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต่าง ๆ เพียงหน้าที่เดียวมาตลอด ดังนั้นเมื่อมาปฏิบัติงานด้านเทศกิจจึงมักไม่มีความชำนาญและความถนัดในงานเทศกิจ การปฏิบัติงานด้านนี้จึงไม่สามารถบรรลุผลตามที่ได้ตั้งความหวังไว้

ตารางที่ 20 แสดงความเห็นเรื่องความภูมิใจในหน้าที่

"ท่านรู้สึกภูมิใจในงานที่ทำอยู่มากน้อยเพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	7	4.38
มาก	13	8.12
ปานกลาง	6	3.75
น้อย	83	51.87
น้อยที่สุด	51	31.88
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (51.87%) เห็นว่า ตนรู้สึกภูมิใจในงานที่ทำน้อย และ (31.88%) ภูมิใจในงานที่ทำน้อยที่สุด แต่มี (8.12%) ภูมิใจในงานที่ตนทำมาก และ (4.38%) ภูมิใจในงานที่ตนทำมากที่สุด

จากตารางที่ 20 สรุปได้ว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่มีความรู้สึกไม่ภูมิใจในงานที่ตนทำอยู่ เนื่องจากในการปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจ มักถูกคว่ำงากระทบกระทั่ง จากผู้ฝ่าฝืนกฎหมายอยู่ตลอดเวลา มักมีการกระทบกระทั่ง การต่อต้านจากผู้ฝ่าฝืนกฎหมายอยู่ตลอดเวลา ยกตัวอย่างเช่น ตำรวจเทศกิจไปยึดแยงกระจากแมคคาจะถูกประชาชนตำหนิว่าทำไมไม่ไปจับขี้ราย เป็นคน จึงทำให้ตำรวจเทศกิจขาดขวัญและกำลังใจและไม่อยากปฏิบัติหน้าที่เช่นนี้อีก

ตารางที่ 21 แสดงความเห็นเรื่องการยอมรับในผลงาน

"งานเทศกิจเป็นงานที่ยอมรับและได้รับความร่วมมือจากประชาชนและสังคมทั่วไปเพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	0	0
มาก	4	2.50
ปานกลาง	14	8.75
น้อย	79	49.38
น้อยที่สุด	63	39.37
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (49.38%) เห็นว่างานเทศกิจเป็นงานที่ได้รับการยอมรับและได้รับความร่วมมือจากประชาชน และสังคมทั่วไปในระดับน้อย และ (39.37%) เห็นว่าได้รับการยอมรับและความร่วมมือในระดับน้อยที่สุดและมีเพียง (2.50%) เห็นว่างานเทศกิจได้รับการยอมรับและความร่วมมือจากประชาชนและสังคมทั่วไปในระดับมาก

จากตารางนี้ สรุปได้ว่า ผลงานด้านเทศกิจเป็นงานที่ได้รับการยอมรับและความร่วมมือจากประชาชนและสังคมทั่วไปอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งการยอมรับ (recognition) ของงานนั้น ๆ จะเป็นตัวกระตุ้นให้คนมีการสนใจในการทำงานนั้น กล่าวคือถ้างานใดเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ๆ จะมีผลทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติงานนั้น แต่งานเทศกิจไม่เป็นที่ยอมรับในหมู่ประชาชนและสังคมโดยทั่วไปแม้แต่ในหมู่ตำรวจด้วยกันเอง ซึ่งต่างไม่เห็นด้วยที่ให้ตำรวจมาปฏิบัติงานเช่นนี้ ดังนั้น ตำรวจเทศกิจจึงขาดแรงจูงใจในค่าน้ำซึ่งส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจโดยส่วนรวมด้วย

ตารางที่ 22 ตารางแสดงความเห็น เรื่องการประสานงานกับ
หน่วยงานของกรุงเทพมหานคร

"ในการปฏิบัติงานท่านประสบปัญหาในการประสานงานกับหน่วยงานของ
กทม. เช่น เขตหรือไม่เพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	41	25.62
มาก	63	39.38
ปานกลาง	8	5.00
น้อย	30	18.75
น้อยที่สุด	18	11.25
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (39.38%) เห็นว่า ในการปฏิบัติงานตนมักประสบกับปัญหาการประสานงานกับหน่วยงานของ กรุงเทพมหานครมาก และอีก (25.62%) เห็นว่ามีปัญหาการประสานงานมากที่สุด

ในเรื่องการประสานงานดังกล่าวนี้ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจเทศกิจบางท่านเห็นว่าความร่วมมือประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของเขตกับตำรวจเทศกิจยังคงมีปัญหามาก เนื่องจากมีเรื่องผลประโยชน์อันมิชอบเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยมีการกล่าวหาตึงถึงเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในระดับเขตว่าประพฤติมิชอบ เป็นผู้ชี้แนะให้พ่อค้าประชาชนหลักเลียงกฎหมายเองหรือละเว้นไม่ดำเนินการตอฎกระทำผิดเพราะได้ผลประโยชน์ ส่วนรายได้ที่เจ้าหน้าที่เขตกล่าวหาและแจ้งให้ตำรวจเทศกิจดำเนินคดี เป็นเพราะเจ้าหน้าที่เขตเรียกรองผลประโยชน์ไม่ได้แล้วจึงส่งเรื่องให้ตำรวจเป็นการยืมมือตำรวจเทศกิจ กล่าวหาดังกล่าวแม้จะเลื่อนลอย และไม่มีหลักฐานแต่ก็ควรจะรับฟังเพื่อหาทางแก้ไข เนื่องจากทำให้การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่เขตของกรุงเทพมหานครกับตำรวจเทศกิจเป็นไปในลักษณะที่ไม่สัมพันธ์กัน

ในส่วนต่อไปนี้จะเป็นการแสดงทัศนคติของตำรวจเทศกิจที่มีต่อปัญหาในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงความรู้สึก ทัศนคติ (attitude) ของบรรดาตำรวจเทศกิจที่มีต่อปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะ เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของท้องถิ่นในอนาคตต่อไป.

"เท่าที่ผ่านมา นโยบายของ กทม. ในการดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของ กทม. ขาดความแน่นอนชัดเจน มักมีการเปลี่ยนแปลงเสมอตามแรงกดดันทางการเมือง"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	42	26.25
เห็นด้วย	68	42.50
ไม่มีความเห็น	13	8.13
ไม่เห็นด้วย	22	13.75
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	15	9.37
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (42.50%) เห็นด้วยที่ว่านโยบายของ กทม. ในการดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของ กทม. ขาดความแน่นอนชัดเจน มักมีการเปลี่ยนแปลงเสมอตามแรงกดดันทางการเมือง มี (26.25%) เห็นด้วยอย่างยิ่ง และอีก (8.13%) ไม่มีความเห็น มีเพียง (13.75%) ไม่เห็นด้วย และ (9.37%) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 24 ทศนคติก่อนนโยบายของ กทม.

"การเปลี่ยนแปลงนโยบายและแนวทางปฏิบัติงานเสมอ ๆ ทำให้ตำรวจ
เทศกิจเกิดความสับสนไม่เข้าใจนโยบายที่แท้จริง จึงทำให้ขาดความมั่นใจในการ
ปฏิบัติงาน

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	57	35.62
เห็นด้วย	88	55.00
ไม่มีความเห็น	3	1.88
ไม่เห็นด้วย	8	5.00
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	2.50
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (55.00%)
เห็นด้วยที่ว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานเสมอ ๆ ทำให้
เกิดความไม่เข้าใจนโยบายที่แท้จริง จึงทำให้ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน
มี (35.62%) เห็นด้วยอย่างยิ่ง และมีเพียง (5 %) ไม่เห็นด้วย และ (2.50 %)
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 25 ทศนคติต่อกฎหมายและข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานคร

"ปัญหาอันประการในการทำงานคือการทำกฎหมายของ กทม. ลำดับมี มีบทกำหนดโทษต่ำ จึงทำให้ผู้กระทำผิดขาดความเกรงกลัว และไม่เชื่อผลบาปที่จะกระทำผิดซ้ำอีก"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นควยอย่างยิ่ง	42	26.25
เห็นควย	38	42.50
ไม่มีความเห็น	13	8.13
ไม่เห็นควย	22	13.75
ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	15	9.37
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (42.50%) เห็นควย ที่ว่ากฎหมายของ กทม. บางฉบับลำดับมีบทกำหนดโทษต่ำ จึงทำให้ผู้กระทำผิดขาดความเกรงกลัว และไม่เชื่อผลบาปที่จะกระทำผิดซ้ำอีก ส่วนผู้ไม่เห็นควยและไม่เห็นควยอย่างยิ่งมีเพียง (13.75%) และ (9.37 %) ตามลำดับ

ตารางที่ 26 ทศนคติต่อการบังคับใช้กฎหมายของกรุงเทพมหานคร

"กฎหมายบางฉบับของ กทม. ไม่สามารถบังคับใช้ได้เพราะขัดต่อสภาพความเป็นจริงและส่งผลกระทบต่อปัญหาปากท้องของคนจน ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาการเดินขบวน ฯลฯ"

ตารางที่ 26 ทศนคติต่อการบังคับใช้กฎหมายของกรุงเทพมหานคร

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	44	39.38
เห็นด้วย	73	45.62
ไม่มีความเห็น	16	10.00
ไม่เห็นด้วย	18	11.25
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	6	3.75
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่า ชาวกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ (45.62%) เห็นด้วยที่ว่ากฎหมายบางฉบับของ กทม. ไม่สามารถบังคับใช้ได้ เพราะขัดต่อสภาพความเป็นจริงและส่งผลกระทบต่อปัญหาปากท้องของคนจน ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาการเกินขบวน และมี (29.38%) เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่มีเพียง (11.25%) ไม่เห็นด้วย และ (3.75%) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายของ กทม. ที่ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากขัดต่อสภาพความจริงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ขอยกตัวอย่าง กฎหมายเกี่ยวกับห้ามเร่ แผงลอย ในกรณีที่มีการบังคับใช้กฎหมายควบคุมห้ามเร่ แผงลอยอย่างเคร่งครัด จะทำให้ผู้ค้าห้ามเร่แผงลอย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนยากจน ไม่มีทุนรอน ขาดความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพอื่น ๆ เค็กร้อนมาก โดยไปประกอบอาชีพอื่นก็ไม่ มีทุน ไม่มีความรู้ความสามารถ จึงอาจไปประกอบอาชญากรรม เพื่อหาเงินมา ยังชีพของตน ซึ่งส่งผลในแง่ปัญหาอาชญากรรม หรืออาจมีการรวมตัว ประท้วงเกินขบวนร้องเรียนต่อผู้บริหารของ กทม. หรือของประเทศ และในที่สุดมักจะมีการผ่อนผันเสมอ ๆ จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายเรื่องห้ามเร่แผงลอยทำไม่คอยได้ผลดีตลอดมา.

ตารางที่ 27 ทศนคติต่ออัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ตำรวจเทศกิจ

"อัตราค่าจ้างของเจ้าหน้าที่ตำรวจเทศกิจ ที่มีประจำตามโรงพักขณะนี้ มีจำนวนไม่สอดคล้องกับปริมาณงานและพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	89	55.63
เห็นด้วย	60	37.50
ไม่มีความเห็น	8	5.00
ไม่เห็นด้วย	5	1.87
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 27 แสดงว่า ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (37.50%) และ (55.63%) เห็นด้วยที่ว่าอัตราค่าจ้างตำรวจเทศกิจตามสถานีตำรวจนครบาลต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ ซึ่งมีผู้ไม่เห็นด้วยเพียง (1.87%) เท่านั้น อีก (5 %) ไม่มีความเห็น

ในเรื่องอัตราค่าจ้างนี้ ปรากฏว่าอัตราค่าจ้างตำรวจเทศกิจประจำตาม สถานีตำรวจนครบาลที่ได้ออกทำการวิจัย มีอัตราค่าจ้างไม่ครบตามจำนวนที่ทาง สำนักงาน ก.พ. ระบุอัตราค่าจ้างไว้ในตอนเริ่มตั้ง ซึ่งได้กำหนดให้มีสถานีละ 11 คน แต่จากการสำรวจแล้วพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วจะมีตำรวจเทศกิจประจำสถานีละ 7-9 คน เท่านั้น ซึ่งการขาดอัตราค่าจ้างพลเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานมาก เนื่องจากใน บางพื้นที่ เช่น พื้นที่สถานีตำรวจพลับพลาไชย เขต 2 ซึ่งรับผิดชอบเขตพลับพลาไชย เจริญกรุง เขาวราชบางส่วน เป็นย่านการค้าสำคัญ มีจุดปฏิบัติการหลายจุด ซึ่ง ต้องควบคุมตลอดเวลา หากถอนกำลังเมื่อใด จะเสียผลการปฏิบัติในจุดนั้นทันที

แต่เมื่ออัตรากำลังตำรวจเทศกิจเพียง 7 นาย โดยมีนายตำรวจ 2 นาย และเป็นชั้นประทวน 5 นาย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณพื้นที่และประชากรที่ต้องรับผิดชอบแล้วไม่สมมูลกัน จึงทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลได้เท่าที่ควร

ตารางที่ 28 ทิศนคติด้านความก้าวหน้าตามสายงาน

"เมื่อเทียบกับตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน ตำรวจเทศกิจ มีโอกาสก้าวหน้าตามสายงานน้อยที่สุด"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	98	61.25
เห็นด้วย	60	37.50
ไม่มีความเห็น	-	0
ไม่เห็นด้วย	2	1.25
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0
รวม	160	100.00

ตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่า ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (61.25%) เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ว่าตำรวจเทศกิจมีโอกาสก้าวหน้าตามสายงานน้อยกว่าตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน มี (37.50%) เห็นด้วย และมีเพียง (1.25%) ไม่เห็นด้วย

การที่ตำรวจเทศกิจมีโอกาสก้าวหน้าตามสายงานน้อยกว่าตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน อาจเนื่องมาจากไม่ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่หลักของกรมตำรวจ คือ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยตรง เหมือนตำรวจแผนกสืบสวนสอบสวน

หรือแผนกปกครองป้องกัน ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจึงมักเสียเปรียบ
ตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน" ¹

ตารางที่ 29 ทิศนคติต่อการพิจารณาความดีความชอบของตำรวจเทศกิจ

"งานเทศกิจไม่ใช่งานในหน้าที่หลักของกรมตำรวจ ดังนั้นการปูนบำเหน็จ
ความชอบของตำรวจเทศกิจ จึงมักเสียเปรียบตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	89	55.63
เห็นด้วย	57	35.62
ไม่มีความเห็น	3	1.88
ไม่เห็นด้วย	8	5.00
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	1.87
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 29 แสดงว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่คือ (55.63%) เห็นด้วย
อย่างยิ่ง และ (35.62%) เห็นด้วยที่ว่า งานเทศกิจไม่ใช่งานในหน้าที่หลักโดยตรง
ของกรมตำรวจ ดังนั้นการปูนบำเหน็จจึงมักเสียเปรียบตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพัก
เดียวกัน แต่มีเพียง (5%) ไม่เห็นด้วยและมี (1.87%) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

¹ สัมภาษณ์ พตท.โสภณ จินพงสานนท์, 1 เมษายน 2525.

ตารางที่ 30ทัศนคติต่อการเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชา

"เนื่องจากงานเทศกิจไม่ใช่งานในหน้าที่หลักของกรมตำรวจ ตำรวจเทศกิจจึงมักได้รับการเอาใจใส่และให้ความสำคัญจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกรมตำรวจน้อยกว่าตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นควยอย่างยิ่ง	57	35.63
เห็นควย	89	55.62
ไม่มีความเห็น	4	2.50
ไม่เห็นควย	10	6.25
ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	0	0
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 30 แสดงว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (55.62%) เห็นควย และ (35.63 %)เห็นควยอย่างยิ่งที่ว่า ตำรวจเทศกิจได้รับการเอาใจใส่และให้ความสำคัญจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกรมตำรวจน้อยกว่าตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกัน แต่มีเพียง (6.25%) ไม่เห็นควย และมีเพียง (2.50%) ไม่มีความเห็น

ตารางที่ 31 แสดงทัศนคติต่อการให้คำรจมาปฏิบัติงานเทศกิจ
 "ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการให้คำรจมาปฏิบัติงานคานเทศกิจเช่นนี้"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7	4.38
เห็นด้วย	19	11.87
ไม่มีความเห็น	6	3.75
ไม่เห็นด้วย	85	53.13
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	43	26.87
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 31 แสดงว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (53.13%) ตอบไม่เห็นด้วย และ (26.87%) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการให้คำรจมาปฏิบัติงานคานเทศกิจ เช่นทุกวันนี้ แต่มีส่วนน้อยคือ (11.87%) เห็นด้วย และ (4.38%) เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับการให้คำรจมาปฏิบัติงานคานเทศกิจเช่นนี้ และมีเพียง (3.75%) ไม่มีความเห็น

ตารางที่ 32 ทัศนคติเกี่ยวกับความมั่นคงในงานที่ทำ

"ตำรวจเทศกิจมีความรู้สึกว่าหน่วยงานของตนขาดความมั่นคง ไม่ทราบว่าจะถูกยุบเมื่อใด จึงทำให้ตำรวจเทศกิจขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นควยอย่างยิ่ง	53	33.12
เห็นควย	90	56.25
ไม่มีความเห็น	2	1.25
ไม่เห็นควย	15	9.38
ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	0	0
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 32 แสดงว่า ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (56.25%) เห็นควย และ (33.12%) เห็นควยอย่างยิ่ง ที่ว่าหน่วยงานที่ตนมาปฏิบัติงานอยู่ขาดความมั่นคง ไม่ทราบว่าจะถูกยุบเลิกเมื่อใด จึงทำให้คนขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน และมีเพียง (9.38%) ไม่เห็นควย และมี (1.25%) ไม่มีความเห็น

ตารางที่ 33 ทศนคติต่อการยอมรับในผลงาน

"งานเทศกิจเป็นงานที่ไม่เป็นที่ยอมรับแก่ประชาชนและสังคมโดยทั่วไป"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นควยอย่างยิ่ง	57	35.63
เห็นควย	94	58.75
ไม่มีความเห็น	8	5.00
ไม่เห็นควย	1	0.62
ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	0	0
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 33 แสดงว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ คือ (58.75%) เห็น
 ค่าย และ (35.63%) เห็นค่ายอย่างยิ่งที่ว่าตำรวจเทศกิจเป็นงานที่ไม่เป็นที่ยอมรับ
 แก่ประชาชนและสังคมโดยทั่วไป แต่มีเพียง (0.62%) ไม่เห็นค่าย และมี (5.00%)
 ไม่มีความเห็น

ตารางที่ 34 หัสนคติต่อความพึงพอใจในลักษณะงานที่ทำ

"ตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ มีความไม่พึงพอใจในลักษณะงานที่ทำ เนื่องจาก
 เป็นงานที่ไม่ใช่หน้าที่หลักของกรมตำรวจ เป็นงานที่ถูกวิจารณ์ในแง่ไม่ก็ตลอดเวลา
 และเป็นงานที่ไม่เหมาะสมกับภาพพจน์ ของตำรวจ"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นค่ายอย่างยิ่ง	61	38.12
เห็นค่าย	89	55.63
ไม่มีความเห็น	7	4.37
ไม่เห็นค่าย	3	1.88
ไม่เห็นค่ายอย่างยิ่ง	0	0
รวม	160	100.00

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ (55.63%)
 เห็นค่ายที่ว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่มีความไม่พึงพอใจในลักษณะงานที่ทำ เนื่องจาก
 เป็นงานที่ไม่ใช่หน้าที่หลักของกรมตำรวจ เป็นงานที่ถูกวิจารณ์ในแง่ไม่ก็ตลอดเวลา
 และเป็นงานที่ไม่เหมาะสมกับภาพพจน์ของตำรวจ มี (38.12%) เห็นค่ายอย่างยิ่ง
 อีก (4.37%) ไม่มีความเห็น และ (1.88%) ไม่เห็นค่ายอย่างยิ่ง

จากการที่สำรวจทัศนคติความพึงพอใจในงานที่ทำเช่นนี้ ส่งผลทำให้
การปฏิบัติงานไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

ตารางที่ 35 ทัศนคติต่อปัญหาในการปฏิบัติงาน

"ในทัศนะของท่านอะไรเป็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่สุดในการปฏิบัติงาน
ของสำรวจทัศนคติ"

คำตอบ	ตำแหน่ง	สำรวจทัศนคติ เทคนิค	รอง สำรวจทัศนคติ เทคนิค	ผู้บังคับ หมู่	ลูก แก้ว	รวม
1. นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน ขาดความแน่นอน		4.87	7.83	30.67	29.76	73.13
2. กฎหมายและข้อบัญญัติ กทม. มีสภาพ ล้าสมัย		1.24	0.88	0.98	0.60	2.50
3. ขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ สำรวจทัศนคติ		1.29	2.02	0.49	1.82	5.62
4. ขาดการประสานงานที่ดี		0.59	1.03	1.87	0.36	3.13
5. สำรวจทัศนคติขาดขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน		3.26	3.24	5.37	3.13	15.62
6. อื่น ๆ		0	0	0	0	0
รวม						100.00

จากตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่าสำรวจทัศนคติส่วนใหญ่ (73.13%) มีความเห็นว่า ปัญหาเรื่องนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานของ กทม. ที่ขาดความแน่นอนชัดเจนเป็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานของสำรวจทัศนคติ โดยแยกเป็นระดับสำรวจทัศนคติ (4.87%) ระดับรองสำรวจทัศนคติ (7.83%) ระดับผู้บังคับหมู่ (30.67%) และระดับลูกแก้ว (29.76%)

ปัญหารองลงมาได้แก่ปัญหาเรื่องตำรวจเทศกิจขาดขวัญและกำลังใจ
ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีผู้ตอบ (15.62%) โดยแยกเป็นระดับสารวัตรเทศกิจ
(3.26%) ระดับรองสารวัตรเทศกิจ (3.24%) ระดับผู้บังคับหมู่ (5.37%)
และระดับลูกแถว (3.13%)

ปัญหาต่อมาได้แก่ปัญหาเรื่องการขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจเทศกิจ
ซึ่งมีผู้ตอบ (5.62%) โดยแยกเป็นระดับสารวัตรเทศกิจ (1.29%) ระดับรองสารวัตร
เทศกิจ (2.02%) ระดับผู้บังคับหมู่ (0.49%) และระดับลูกแถว (1.82%)

ปัญหาประการต่อมาคือ ปัญหาการขาดการประสานงานที่ดี ซึ่งมีผู้ตอบ
(3.13%) โดยแยกเป็นระดับสารวัตรเทศกิจ (0.59%) ระดับรองสารวัตรเทศกิจ
(1.03%) ระดับผู้บังคับหมู่ (1.87%) และระดับลูกแถว (0.36%)

ปัญหาประการสุดท้าย คือ ปัญหาเรื่องกฎหมายและข้อบัญญัติ กทม. ที่มีสภาพ
ล้าสมัย ซึ่งมีผู้ตอบ (2.50%) โดยแยกเป็นระดับสารวัตรเทศกิจ (1.24%)
ระดับรองสารวัตรเทศกิจ (0.88%) ระดับผู้บังคับหมู่ (0.98%) และระดับลูกแถว
(0.60%)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาในการปฏิบัติงานของ
ตำรวจเทศกิจดังนี้

1. นโยบายและแนวทางปฏิบัติงานขาดความแน่นอน ชัดเจน
2. ตำรวจเทศกิจขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน
3. ปัญหาการขาดแคลนของอัตรากำลัง
4. ปัญหาขาดการประสานงานที่ดี
5. ปัญหาเรื่องกฎหมายและข้อบัญญัติของ กทม. ที่มีสภาพล้าสมัย

๗. ในส่วนต่อไปจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างองค์การตำรวจ
เทศกิจ ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยตั้งสมมุติฐานไว้ว่า โครงสร้างสายการบังคับบัญชาของตำรวจ
กรุงเทพมหานครไม่เหมาะสม กรุงเทพมหานครไม่มีอำนาจควบคุมบังคับบัญชาตำรวจ
กรุงเทพมหานคร จึงทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจกรุงเทพมหานครไม่มีประสิทธิภาพ
ซึ่งผู้ศึกษาตั้งตัวแปรในการวัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจดังนี้

- ความเอาใจใส่ในงาน
- ความกระตือรือร้น และความรับผิดชอบในงาน
- ความร่วมมือที่ตำรวจเทศกิจให้แก่เขต
- การประสานงานมีเพียงใด
- ความพึงพอใจในผลงานของตำรวจเทศกิจ

โดยเอาตัวแปรเหล่านี้ไปทดสอบสอบถามเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
ในระดับผู้ช่วยหัวหน้าเขต 6 เขต รอบใน ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวแทนของเขตต่าง ๆ ได้ดี
เนื่องจากเป็นเขตที่มีชุมชนหนาแน่น มีการปฏิบัติงานค้ำนี้ร่วมกับตำรวจเทศกิจบ่อยครั้ง

ในการเสนอข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนแรกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติ
งานของตำรวจเทศกิจและตอน 2 เป็นทัศนคติของเขตต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของ
ตำรวจเทศกิจ

ตารางที่ 36 ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของตำรวจเทศกิจ

"ในความเห็นของท่าน ตำรวจ กทม. มีประโยชน์ช่วยในการปฏิบัติ
ราชการของเขตเพียงใด .?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	0	0
มาก	0	0
ปานกลาง	1	16.67
น้อย	4	66.67
น้อยที่สุด	1	16.66
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่าเขตต่าง ๆ ส่วนใหญ่ (66.67%)
เห็นว่าตำรวจเทศกิจไม่ค่อยมีประโยชน์ช่วยในการปฏิบัติราชการของเขต มี (16.67%)
เห็นว่า ตำรวจเทศกิจมีประโยชน์ช่วยการปฏิบัติราชการของเขตในระดับปานกลาง
ขอสังเกต ไม่มีเขตใดตอบว่าตำรวจเทศกิจมีประโยชน์ช่วยในการปฏิบัติราชการของ
เขตอย่างมากเลย

ตารางที่ 37 ความเห็นในเรื่องการเอาใจใส่ในหน้าที่ของตำรวจ

เทศกิจ

"ความเอาใจใส่กวักชั้นจับกุมผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของตำรวจ กทม.มีเพียงใด?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	0	0
มาก	0	0
ปานกลาง	1	16.66
น้อย	4	66.67
น้อยที่สุด	1	16.67
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ของ กทม. ส่วนใหญ่ (66.67%) เห็นว่า ตำรวจเทศกิจเอาใจใส่ที่จะกวักชั้นจับกุมผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของ กทม. อยู่ในระดัมน้อย มี (16.67%) เห็นว่าการเอาใจใส่ของตำรวจเทศกิจมีน้อยที่สุด และ (16.66%) เห็นว่าตำรวจเทศกิจมีการเอาใจใส่งานในระดับปานกลาง

จากตารางนี้สรุปได้ว่า ตำรวจเทศกิจมักไม่ค่อยเอาใจใส่ที่จะกวักชั้นจับกุมผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของ กทม. เท่าที่ควร

ตารางที่ 38 ความเห็นเรื่องความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบ
 "ความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบในหน้าที่ของตำรวจเทศกิมมี
 เพียงใด ?"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	0	0
มาก	1	16.66
ปานกลาง	1	16.67
น้อย	3	50.00
น้อยที่สุด	1	16.67
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่เขตส่วนใหญ่ (50 %) เห็นว่าตำรวจเทศกิมมีความกระตือรือร้น และความรับผิดชอบในหน้าที่น้อย และ (16.67%) เห็นว่า อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด มี (16.67%) เห็นว่ามีความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบปานกลาง และ (16.66%) เห็นว่ามีความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบมาก

ตารางที่ 39 ความเห็นเรื่องความร่วมมือที่เขตได้จากตำรวจเทศกิจ
 "ความร่วมมือที่เขตได้รับจากตำรวจ ถม. เมื่อเขตร้องขอไปมักได้
 รับการตอบสนองก็เพียงใด"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ดีมากที่สุด	0	0
ดีมาก	0	0
ปานกลาง	2	33.33
ไม่ค่อยให้ความ ร่วมมือ	4	66.67
ไม่ร่วมมือเลย	0	0
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 39 แสดงว่าเขตต่าง ๆ ส่วนใหญ่ คือ (66.67%)
 เห็นว่า ตำรวจเทศกิจมักไม่ค่อยให้ความร่วมมือแก่ทางเขต มีเพียง (33.33%)
 เห็นว่า เขตได้รับความร่วมมือจากตำรวจเทศกิจในระดับปานกลาง

จากตารางนี้ สรุปได้ว่า ตำรวจเทศกิจมักไม่ค่อยให้ความร่วมมือ
 แก่เขต เมื่อเขตร้องขอความช่วยเหลือและในบางที่ความร่วมมือที่ได้รับยังล่าช้า
 ไม่ทันการณ์อีกด้วย

ตารางที่ 40 ความเห็นในเรื่องการประสานงาน

"ในการประสานงานการปฏิบัติงานระหว่างเขตกับตำรวจ กทม. มัก
ประสบปัญหาเพียงใด "

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	1	16.67
มาก	3	50.00
ปานกลาง	1	16.67
น้อย	1	16.66
น้อยที่สุด	0	0
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 40 สรุปได้ว่าการปฏิบัติงานร่วมกับตำรวจเทศกิจ
เขตส่วนใหญ่ (50.0 %) มักประสบปัญหาในการประสานงานมาก มี (16.67 %)
ประสบปัญหาการประสานงานมากที่สุด และ (16.67%) ประสบปัญห่าปานกลาง
และมี (16.66%) ประสบปัญหาเรื่องนี้น้อย.

ตารางที่ 41 ความพึงพอใจในผลงานของตำรวจเทศกิจ

"ท่านมีความพึงพอใจในผลงานของตำรวจ กทม. ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของท่านเพียงใด"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	0	0
มาก	1	16.67
ปานกลาง	1	16.66
น้อย	3	50.00
น้อยที่สุด	1	16.67
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 41 สรุปได้ว่า เขตส่วนใหญ่ (50 %) มีความพึงพอใจในผลงานของตำรวจเทศกิจในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของตนอยู่ในระดับต่ำ มี (16.67 %) พึงพอใจน้อยที่สุด และ (16.66 %) มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และ (16.67 %) มีความพึงพอใจมาก.

ตารางที่ 42 ความเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างสายการบังคับบัญชา

"ท่านคิดว่า โครงสร้างสายการบังคับบัญชา ตำรวจ กทม. ในปัจจุบันซึ่งกำหนดให้ไม่ต้องขึ้นตรงต่อ กทม. จะเป็นอุปสรรคที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ของ กทม. ไม่ได้ผลเพียงใด "

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	3	50
มาก	1	16.66
ปานกลาง	2	33.34
น้อย	0	0
น้อยที่สุด	0	0
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 42 สรุปได้ว่า เขตต่าง ๆ ส่วนใหญ่ (50 %) เห็นว่า โครงสร้างสายการบังคับบัญชาตำรวจเทศกิจซึ่งกำหนดให้ไม่ต้องขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร เป็นอุปสรรคอย่างมากที่สุดที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายของกรุงเทพมหานครไม่โดดเด่น มี (16.66 %) เห็นว่าเป็นอุปสรรคมากและอีก (33.34 %) เห็นว่าเป็นอุปสรรคระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 ทศนคติต่อการปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจ

ตารางที่ 43 ทศนคติเกี่ยวกับโครงสร้างองค์การ

"ท่านเห็นด้วยกับโครงสร้างการบังคับบัญชาตำรวจกรุงเทพมหานครซึ่งกำหนดให้ไม่ต้องขึ้นตรงต่อ กทม.หรือไม่ "

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นควยอย่างยิ่ง	0	0
เห็นควย	0	0
ไม่มีความเห็น	1	16.66
ไม่เห็นควย	2	33.34
ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	3	50.00
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 43 สรุปได้ว่า เขตต่าง ๆ ส่วนใหญ่ (50 %) ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง คือ โครงสร้างการบังคับบัญชาของตำรวจเทศกิจที่กำหนดให้ไม่ตรงขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร มี (33.34 %) ไม่เห็นควย และมี (16.66%) ไม่มีความเห็น ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการที่ตำรวจเทศกิจไม่อยู่ใน การบังคับบัญชาโดยตรงของ กทม. ทำให้เกิดปัญหาในการประสานงาน การสั่งการ และการปฏิบัติงานตามนโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 44 ทศนคติเกี่ยวกับปัญหาการทำงานระหว่างเขตกับ ตำรวจเทศกิจ

"การกำหนดสายการบังคับบัญชาในข้อ 1 ทำให้เกิดปัญหาในการสั่งการ การปฏิบัติงาน การประสานงานระหว่างตำรวจเทศกิจกับเขต เป็นไปโดยไม่สะดวกคล่องตัว เห็นควยหรือไม่ "

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	33.34
เห็นด้วย	3	50.00
ไม่มีความเห็น	1	16.00
ไม่เห็นด้วย	0	0
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 44 แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่เขตส่วนใหญ่ (50 %) เห็นด้วยกับการที่กล่าวว่าการกำหนดโครงสร้างสายการบังคับบัญชาของตำรวจเทศกิจที่ไม่ต้องขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร จะก่อให้เกิดปัญหาในการสั่งการ การปฏิบัติงาน และการประสานงานระหว่างตำรวจเทศกิจกับเขตเป็นไป โดยไม่สะดวกคล่องตัว มี (33.34 %) เห็นด้วยอย่างยิ่ง อีก (16.00 %) ไม่มีความเห็น และปรากฏว่าไม่มีผู้ใดไม่เห็นด้วยเลย.

ตารางที่ 45 ทศนคติต่อการปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจ

"การที่ กทม. ไม่มีอำนาจให้มูลนิธิโชนตำรวจ กทม. จึงทำให้ตำรวจ กทม. ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ว่าเป็นงานของ กทม. ไม่ใช่งานหลักโดยตรงของตำรวจ ตำรวจจึงมักอ้างหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งเป็นงานหลักของตำรวจว่ามีอยู่มาก การปฏิบัติงานด้านเทศกิจจึงมักไม่ประสบผลเท่าที่ควร"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นควยอย่างยิ่ง	4	66.66
เห็นควย	2	33.34
ไม่มีความเห็น	0	0
ไม่เห็นควย	0	0
ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	0	0
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 45 แสดงให้เห็นว่า ในการที่กรุงเทพมหานครไม่มีเอกภาพในการบริหารตำรวจกรุงเทพมหานคร ไม่มีอำนาจให้คนให้โทษได้ จึงทำให้ตำรวจกรุงเทพมหานครขาดความรับผิดชอบและมักไม่ค่อยให้ความร่วมมือควยดี หรือให้ความช่วยเหลือแต่ไม่ทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้โดยมีผู้เห็นควย (33.34 %) และเห็นควยอย่างยิ่ง (66.66 %) ส่วนผู้ที่ไม่เห็นควยไม่มี

ตารางที่ 46 ทศนคติในเรื่อง การประพฤติดีมีชอบของตำรวจเทศกิจ "การที่ กทม. ไม่มีอำนาจควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจ จึงทำให้ตำรวจบางคนมีพฤติกรรมส่อไปในทางมิชอบ มีการเรียกเก็บผลประโยชน์จากผู้ฝ่าฝืน กฎหมายของ กทม. โดยมีชอบ ดังนั้นการบังคับใช้กฎหมายของ กทม. จึงไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	33.34
เห็นด้วย	3	50.00
ไม่มีความเห็น	1	16.66
ไม่เห็นด้วย	0	0
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 46 แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่เขตส่วนใหญ่ (50 %) เห็นด้วยที่ว่าการที่กรุงเทพมหานครไม่มีอำนาจที่ควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจของตำรวจเทศกิจใด จึงมักทำให้ตำรวจบางคนมีพฤติกรรมส่อไปในทางมิชอบ มีการเรียกเก็บผลประโยชน์จากผู้ฝ่าฝืนกฎหมายโดยมิชอบ การบังคับใช้กฎหมายของกรุงเทพมหานคร จึงไม่ไต่ผลดีเท่าที่ควร มี (33.34 %) เห็นด้วยอย่างยิ่ง อีก (16.60 %) ไม่มีความเห็น ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยปรากฏว่าไม่มี.

ตารางที่ 47 แสดงทัศนคติความต้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตำรวจเทศกิจ

"หากจะให้การบังคับใช้กฎหมายของ กทม. มีผลอย่างจริงจัง ควรมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของตำรวจกรุงเทพมหานครให้มาอยู่ใต้การบังคับบัญชาของ กทม. โดยตรง"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นควยอย่างยิ่ง	1	16.66
เห็นควย	3	50.00
ไม่มีความเห็น	2	33.34
ไม่เห็นควย	0	0
ไม่เห็นอย่างยิ่ง	0	0
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 47 แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่เขตส่วนใหญ่ (50 %) มีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของตำรวจเทศกิจให้มาอยู่ใต้อำนาจบังคับบัญชาของกรุงเทพมหานครโดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างตำรวจเทศกิจในปัจจุบัน กรุงเทพมหานครไม่มีอำนาจในการปกครองบังคับบัญชา และให้คนให้โทษได้ การบริหารงานจึงมักประสบปัญหาการขาดการประสานงานที่ดี ความไม่สะดวกคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และปัญหาการที่ตำรวจเทศกิจประพฤติมิชอบโดยได้รับผลประโยชน์ในทางมิชอบจากผู้ฝ่าฝืนกฎหมายและมี (16.66 %) ตอบว่าเห็นควยอย่างยิ่ง และอีก (33.34 %) ไม่มีความเห็น ข้อสังเกตคือไม่มีผู้ใดไม่เห็นควยเลย แต่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบังคับบัญชาของตำรวจเทศกิจคงจะกระทำโดยยากที่จะให้ท้องถิ่นดำเนินการตำรวจได้เอง ทั้งนี้เนื่องมาจากในตอนต้นที่เริ่มตั้งกิจการตำรวจเทศกิจในครั้งแรก ๆ ได้เคยถกเถียงปัญหาในประเด็นนี้กันอยู่เป็นเวลานาน ซึ่งในที่สุดก็ไม่มีขอมติ กระจายอำนาจกิจการตำรวจให้ท้องถิ่นจัดทำเอง ซึ่งเป็นการขัดหลักการกระจายอำนาจเป็นอย่างยิ่งที่ว่าเมื่อกำหนดหน้าที่ใดให้ท้องถิ่น ก็ควรมอบอำนาจให้ควย¹

¹ อูทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, หน้า 20.

ตารางที่ 48 ทศนคติต่อการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของ กทม.

ในการดำเนินการตามเทศกิจ

"ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากจะมีการแก้ไขกฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของ กทม. ประจำเขตต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป มีอำนาจจับกุมผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของ กทม. เช่นเดียวกับตำรวจ กทม."

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	16.66
เห็นด้วย	3	50.00
ไม่มีความเห็น	1	16.67
ไม่เห็นด้วย	1	16.67
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 48 แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่เขตส่วนใหญ่ (60 %) เห็นด้วยกับการที่จะแก้ไขกฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ประจำเขตต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป มีอำนาจจับกุมผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของกรุงเทพมหานคร เช่นเดียวกับตำรวจกรุงเทพมหานคร มี (16.66 %) เห็นด้วยอย่างยิ่ง (16.67 %) ไม่มีความเห็น และ (16.67 %) ไม่เห็นด้วย

การที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร มีอำนาจจับกุมผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของกรุงเทพมหานครเช่นนี้ นับได้ว่าเป็นผลดีคือทำให้อำนาจและหน้าที่ได้สัดส่วนกัน¹ ซึ่งเท่าที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่ประจำ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

ความแตกต่าง ๆ ไม่มีอำนาจที่จะบังคับการ เมื่อประชาชนกระทำผิดข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานครและกฎหมายต่าง ๆ จึงเท่ากับว่าเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร มีแต่หน้าที่รับผิดชอบ แต่ไม่มีอำนาจที่ได้สัดส่วนกับความรับผิดชอบ เป็นการชักต่อ หลักการบริหารเป็นอย่างยิ่ง ถึงแม้ผลในทางปฏิบัติในตอนแรก ๆ ที่จัดตั้งอาจจะ ยังคงไม่เป็นที่พอใจ เนื่องจากประชาชนยังขาดการยอมรับและเกรงกลัว เหมือนตำรวจ แต่ในต่อมาอีกไม่นานคงจะเป็นที่ยอมรับกันในหมู่ประชาชน โดยทั่วไป

ตารางที่ 49 ทศนคติต่อโครงสร้างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายของ
ท้องถิ่น

"เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการบังคับใช้กฎหมายของ กทม. เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ ควรกำหนดให้หน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายมาเป็น หน่วยงานภายใต้การกำกับ ความคุม สั่งการ โดย กทม. โดยตรง"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2	33.34
เห็นด้วย	3	50.00
ไม่มีความเห็น	1	16.66
ไม่เห็นด้วย	0	0
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 49 แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่เขตส่วนใหญ่ (50 %) เห็นด้วยกับการที่จะให้หน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายมาเป็นหน่วยงานภายใต้ การกำกับ ความคุม สั่งการ โดยกรุงเทพมหานครโดยตรง ทั้งนี้เนื่องมาจาก

การที่ตำรวจเทศกิจมีโครงสร้างไม่ขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร จึงมักเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน สั่งการ และประสานงานตลอดเวลา ดังนั้นจึงเห็นควรกำหนดให้หน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายของท้องถิ่น ควรมาเป็นหน่วยงานอยู่ภายใต้การกำกับ ควบคุม สั่งการ โดย กทม. โดยตรง และให้ตั้งประจำอยู่ที่เขตต่าง ๆ โดยมีหัวหน้าเขตเป็นผู้บังคับบัญชาสั่งการซึ่งมีผู้เห็นด้วยอย่างยิ่ง (33.34 %) และไม่เห็นความเห็น (16.66 %) ส่วนผู้ไม่เห็นด้วยไม่มี

ตารางที่ 50 แสดงทัศนะของเขต เรื่องปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายของกรุงเทพมหานคร

"ในทัศนะของท่าน อะไรเป็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่สุด ที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ของ กทม. เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ"

คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
กฎหมายของ กทม. ล้าหลัง	1	0
การที่นโยบายของผู้บริหารไม่แน่นอน	2	33.34
การที่ตำรวจเทศกิจไม่อยู่ใต้การควบคุมของ กทม. โดยตรง	3	50.00
ขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่อื่น ๆ	1	16.66
อื่น ๆ	0	0
รวม	6	100.00

จากตารางที่ 50 แสดงให้เห็นว่าในทัศนะของเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่จะเห็นว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่สุดที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ของ กทม. เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ มีตามลำดับดังนี้คือ

1. ปัญหาที่ตำรวจเทศกิจไม่อยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาของ กทม. โดยตรง โดยมีผู้ตอบปัญหานี้ถึง 50.00%
2. ปัญหาเรื่องนโยบายของผู้บริหาร กทม. ไม่นั่นอน มีผู้ตอบ (33.34%)

3. ปัญหาเรื่องการขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ มีผู้ตอบ (16.66%)
 ซึ่งเป็นการศึกษาถกกันต่างไปจากตำรวจเทศกิจซึ่งตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าการที่ขาดนโยบายในการทำงานที่แน่นอนเป็นอุปสรรคสำคัญที่สุดที่ทำให้ การปฏิบัติงานไม่ได้ผลดี

จากผลการวิจัย ซึ่งได้จากแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ตำรวจกรุงเทพมหานคร และเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครตามเขตต่าง ๆ พอที่จะสรุปได้ว่ามีปัญหาหรือ อุปสรรคอะไรบ้างที่สำคัญที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ โดยผู้เขียนจะขอยกเอาปัญหาและอุปสรรคทั้งจากที่ มองโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจกรุงเทพมหานคร และเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ตามเขตต่าง ๆ มาแสดงโดยเปรียบเทียบกัน

ในค่านตำรวจกรุงเทพมหานคร ปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่สุดที่ทำให้การ บังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ มีตาม ลำดับดังนี้คือ

1. ปัญหา นโยบายและแนวทางปฏิบัติงานของกรุงเทพมหานครขาดความ แน่นนอนชัดเจน
2. ปัญหาตำรวจเทศกิจขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน
3. ปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจกรุงเทพมหานคร (ไปรกกฏตารางที่ 35 ประกอบ)

ในค่านเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครประจำตามเขตต่าง ๆ ปัญหาที่เป็น อุปสรรคสำคัญที่สุดที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่าง ไม่มีประสิทธิภาพ มีตามลำดับดังนี้

1. ปัญหาเรื่องกรุงเทพมหานครไม่มีอำนาจควบคุมบังคับบัญชาตำรวจกรุงเทพมหานครโดยตรง
2. ปัญหาเรื่องนโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานครไม่แน่นอน
3. ปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจกรุงเทพมหานคร (ไปรคตุการางที่ 50 ประกอบ)

สรุปจากการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายของกรุงเทพมหานครที่ตำรวจกรุงเทพมหานครและเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครทั้ง 2 ฝ่าย มีความเห็นตรงกัน คือ

ก. ปัญหาเรื่องนโยบายและแนวทางปฏิบัติงานของกรุงเทพมหานครขาดความแน่นอนชัดเจน

ข. ปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจกรุงเทพมหานคร

ส่วนปัญหาที่เจ้าหน้าที่ทั้ง 2 ฝ่าย มีทัศนะไม่ตรงกัน ได้แก่ ปัญหาตำรวจเทศกิจขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และปัญหาที่กรุงเทพมหานครไม่มีอำนาจในการบังคับบัญชาตำรวจกรุงเทพมหานครโดยตรง ซึ่งในทัศนะของผู้เขียนเห็นว่าทั้ง 2 ปัญหานี้เป็นอุปสรรคสำคัญเช่นกันที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

สรุปผลการวิเคราะห์ในเรื่องปัญหาสำคัญของการบริหารของตำรวจกรุงเทพมหานคร

ปัญหาในการบริหารงานของตำรวจกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้เขียนได้ประมวลปัญหาจากแบบสอบถามซึ่งสอบถามตำรวจกรุงเทพมหานคร 22 สถานี ทั้งกองบังคับการตำรวจพระนครบาลเหนือ พระนครบาลใต้ และนครบาลธนบุรี และเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครระดับผู้ช่วยหัวหน้าเขต รวม 6 เขต รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ประสพการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตำรวจกรุงเทพมหานคร อีกทั้งยังยึดถือเอกสารเป็นบันทึกฐาน พอที่จะสรุปได้ดังนี้คือ

1. ปัญหาเรื่องนโยบายและแนวทางปฏิบัติงานไม่แน่นอน

ในการบริหารงานที่ถ้อยแถลงมีนโยบายแน่นอนชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากวัตถุประสงค์จะเป็นปัจจัยนำไปสู่ความจำเป็นที่ต้องกำหนดนโยบาย และแผนวิธีปฏิบัติงานและมาตรฐานการทำงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์¹

¹ สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหาร, หน้า 85.

ในการบริหารงานของตำรวจเทศกิจ ประสพปัญหาประการสำคัญ คือการที่มีนโยบายในการดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายไม่แน่นอนชัดเจนลงไป จนทำให้ ตำรวจเทศกิจเกิดความสับสน ไม่เข้าใจนโยบายในการดำเนินงานที่แท้จริง ไม่ทราบว่าผลงานที่ตนทำไปจะขัดก่อนนโยบายของผู้บริหารหรือไม่ ดังนั้นการ ปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจจึงไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นโยบายของกรุงเทพมหานครในการดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมายของ กทม. มักเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของผู้บริหาร และบางทีแม้จะเป็นผู้บริหาร ชุติเดียวกันก็มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายอยู่หลายครั้ง ขอยกตัวอย่างเช่น นโยบายเกี่ยวกับห้ามเรและแผงลอย

นโยบายของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับห้ามเรและแผงลอย ที่เคยมี มาในอดีตเป็นดังนี้

1. ให้ทำการค้าได้โดยเสรีไม่มีการจับกุม เช่น ในสมัยที่ นายธรรมณู เทียนเงิน เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นสมัยที่ เวานักการเมืองเอาใจผู้มีอาชีพอาบเรและแผงลอย ซึ่งต่อมาเกิดความไม่เป็นระเบียบวุ่นวาย จึงมีการเปลี่ยนแปลง¹
2. จำกัดให้ผู้มีอาชีพอาบเรและแผงลอย ทำการค้าบนทางเท้าได้ โดยการขีดแนวเส้นอนุญาต มีบริเวณแน่นอนของแต่ละราย เช่น ในสมัย นายธรรมณู เทียนเงิน เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอีกเช่นกัน ต่อมาเกิดการล่าเซต แย่งที่กัน หรือเซ่งที่กัน มีปัญหาเกิดขึ้นอีกมาก
3. กวดขันผู้ค้าห้ามเรและแผงลอย ผู้ทำผิดข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร กล่าวคือให้จับกุมผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง เช่น ในสมัย นายธรรมณู เทียนเงิน เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นโยบายเช่นนี้ล้มเหลวอีก เพราะว่าไม่มี กำลังเจ้าหน้าที่เพียงพอและถูกสังคมนิยมมวลชนโจมตี²

¹ จากคำสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรุงเทพมหานคร.

² สำนักตำรวจเทศกิจ กรุงเทพมหานคร, รายงานผลการปฏิบัติงาน ของตำรวจกรุงเทพมหานคร, หน้า 4. (เอกสารอัครสำเนา)

4. เคลื่อนย้ายคุกคามเรและแฉงลดยจากทางเท้าไปยังสถานที่
ที่จัดไว้ให้ และให้จับกุมผู้ทำผิดระเบียบเช่น ในสมัยที่ นายชลอ ธรรมศิริ
เป็นผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ในปลายปี 2520 ต่อปี 2521 ได้มีการ
จัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบในการบริหารงานหาบเร่ขึ้นโดยตรง และจัดให้มี
ตำรวจกรุงเทพมหานครขึ้น มีคณะกรรมการ (คจล.) และอนุกรรมการ
(อนุกรรมการ คจล.) ขึ้นในระดับส่วนกลาง และระดับเขต การเคลื่อนย้าย
คุกคามเรและแฉงลดยจากทางเท้านี้ไม่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มผู้มีอาชีพหาบเร่
และแฉงลดย เนื่องจากสถานที่ที่เขต (เขตมีหน้าที่จัดสถานที่ให้คุกคามเร
และแฉงลดยภายในเขตของตน) จัดให้อยู่ห่างจากทางสัญจร ทำให้ขายสินค้า
ได้ไม่ดี แต่มีผลทำให้การจับกุมน้อยลง และมีการฝ่าฝืนยังทำการค้าบนทาง
เท้ากันทั่วไป

จากตัวอย่างนี้พอจะสรุปได้ว่า นโยบายของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับ
หาบเร่และแฉงลดยในปัจจุบัน ก็ยังมีลักษณะไม่แน่นอน¹ และไม่เป็นที่เข้าใจ
กันอย่างแจ่มชัดในบรรดาเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครด้วยกัน

สาเหตุที่ทำให้การกำหนดนโยบายในการดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืน
กฎหมายต่าง ๆ ของกทม. ไม่สามารถทำได้แน่นอนชัดเจน เนื่องจาก
การที่ผู้ละเมิดกฎหมายได้ใช้วิธีการทางจิตวิทยามวลชนเดินขบวน เข้าวังเรียน
ต่อผู้บริหารของกรุงเทพมหานคร ต่อผู้บริหารรัฐบาล หรือต่อสื่อมวลชน

ให้มีการผ่อนปรนการบังคับใช้กฎหมายของกรุงเทพมหานคร กังนั้นเพื่อ
ประโยชน์ในทางรัฐศาสตร์ รัฐบาลจึงจำต้องให้การปฏิบัติอันกว้างขวาง
จึงมักมีคำสั่งผ่อนผันการจับกุม ซึ่งเป็นเหตุให้มูลละเมิดกฎหมายหมดความ
ยำเกรงต่อการปฏิบัติตามกฎหมายของกรุงเทพมหานคร และเป็นเหตุให้การ
ปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
เนื่องจากนโยบายในการทำงานมักเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามแรงกดดันทาง
การเมืองโดยนักการเมือง ซึ่งมีผลให้ตำรวจเทศกิจขาดความเชื่อมั่นในการ
ปฏิบัติงาน เนื่องจากไม่ทราบทิศทางการทำงานที่แท้จริง (โปรดดูตาราง
ที่ 9, 10, 11, 23, 24 ประกอบ)

2. ปัญหาเรื่องการขาดแคลนอัตรากำลัง

ในการบริหารงาน คน ถือได้ว่าเป็นปัจจัยพื้นฐาน (administration resources) ที่สำคัญที่ใช้ในการบริหารงานทุกประเภท
นอกเหนือจากเงิน วัสดุสิ่งของและวิธีการจัดการ การบริหารงานทุกอย่าง
ต้องมีทรัพยากรบริหารทั้งที่ว่ามีอย่างเพียงพอและมีคุณภาพด้วย

แต่ในการบริหารงานของตำรวจกรุงเทพมหานคร เป็นที่ยอมรับ
กันว่าอัตรากำลังตำรวจเทศกิจมีน้อยไม่เพียงพอที่จะปฏิบัติการควบคุมพื้นที่ได้
ซึ่งในแต่ละสถานีจะมีตำรวจเทศกิจอยู่เพียง 11 อัตรာ เท่านั้น และในบาง
สถานี ส่วนใหญ่จะมีอัตรากำลังพลไม่ครบ 11 อัตรากำหนดไว้ให้ด้วย
มักจะมีเพียง 8 - 9 อัตรากังนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณพื้นที่ความ
รับผิดชอบและจำนวนประชากรแล้วเป็นการเกินกำลังของเจ้าหน้าที่ที่จะควบคุม
ได้ทั่วถึง (โปรดดูตาราง 27 ประกอบ) ในการปฏิบัติงานจึงสามารถกระทำ
ได้เฉพาะบางจุดที่สำคัญ ๆ เท่านั้น และในบางครั้งว่ามีผู้ฝ่าฝืนกฎหมายใน
คราวเดียวหลายรายก็ไม่สามารถดำเนินการจับกุมพร้อม ๆ กันได้ จึงทำให้
ผู้กระทำผิดหลีกเลี่ยงได้และไม่เกรงกลัว ยกตัวอย่างเช่น สถานีตำรวจพญาไท

มีพื้นที่สำคัญ หลายแห่งที่ต้องควบคุม เช่น ประตูน้ำ ออนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ตลาดประแจจีน สนามเปาอาลา มีผู้ละเมิดกฎหมายของ กทม. จำนวนมาก แต่มีอัตรากำลังตำรวจเทศกิจเพียง 10 คน ซึ่งไม่สามารถควบคุมให้มีการปฏิบัติกรให้เป็นไปตามกฎหมายของ กทม. ได้ผลครั้งนี้เป็นต้น

3. ปัญหาเรื่องโครงสร้างองค์การไม่เหมาะสม

ในการบริหารงานที่ดีเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ องค์การควรมีเอกภาพในการบริหารงาน (unity of command) ^{ที่ 1} แต่ในการบริหารงานตำรวจกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสายการบังคับบัญชาของตำรวจกรุงเทพมหานครขึ้นอยู่กับกรมตำรวจ โดยที่กรุงเทพมหานครมีหน้าที่เพียงจ่ายงบประมาณเท่านั้น ไม่มีอำนาจให้ดูแลและให้โทษแก่ตำรวจกรุงเทพมหานคร ดังนั้นจึงทำให้เกิดปัญหาในการสั่งการ การประสานงานระหว่างเขตกับตำรวจกรุงเทพมหานครหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเป็นไปไม่สะดวกไม่คล่องตัว และเมื่อเกิดกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องการกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็ไม่สามารถระดมกำลังได้ทันที เพราะเขตไม่มีอำนาจบังคับบัญชาตำรวจกรุงเทพมหานคร และกรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจกรุงเทพมหานครได้ในบางครั้ง ทำให้ตำรวจเทศกิจบางคนเรียกเก็บเงินจากผู้ฝ่าฝืนในทางมิชอบ ซึ่งเป็นผลทำให้การปฏิบัติงานไม่ไฉด และเป็นการเสียชื่อเสียงแก่กรุงเทพมหานครด้วย (โปรดดูตารางที่ 37,38,39,40,41,44,45,46 และ 50 ประกอบ)

¹ บรรจบ เนียมมณี, หลักการบริหาร, หน้า 145.

4. ปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่ตำรวจเทศกิจขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ในการบริหารงานที่ดี ผู้บริหารควรคำนึงถึง "คน" ใหม่มากเท่ากับ คำนึงถึงระบบงาน เนื่องจากหัวใจของความสำเร็จขององค์การทุกองค์การ ย่อมขึ้นอยู่กับคนเป็นสำคัญที่สุด ดังนั้นการบริหารงานที่ดี จึงควรให้ความสำคัญ เรื่องขวัญและกำลังใจของคนงานอยู่เสมอ¹ หากคนงานมีขวัญและกำลังใจที่ดี ย่อมทำให้การดำเนินงานขององค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

ปัญหาที่ทำให้การบริหารงานของตำรวจกรุงเทพมหานครไม่สามารถ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการที่ตำรวจเทศกิจมี ขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้โดยพิจารณาจาก ตัวแปรในเรื่องแรงจูงใจตามทฤษฎีแรงจูงใจของ เฟรดเคอริก เฮอริชเบอร์เกอร์ ผู้เขียนโลกดาวไว้ในบทที่ 2 มาเป็นตัวเกณฑ์ในการวัดขวัญและแรงจูงใจ ของตำรวจเทศกิจ ตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่

ตัวแปรในเรื่องปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene factors)

ซึ่งจะพิจารณาอะไรทำให้คนพึงพอใจในงาน โดยวัดจากความมั่นคงของงาน นโยบายและการบริหารงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ถ้าหากว่าปัจจัย ต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี จะทำให้คนงานพอใจในงานที่ทำอยู่ แต่ถ้า ปัจจัยเหล่านี้ไม่ดี ก็จะทำให้คนงานเกิดความไม่พึงพอใจในงาน และส่งผลถึงผล ผลิตขององค์การได้ตกต่ำลงในที่สุด²

¹ ชงชัย สันติวงษ์, องค์การและการบริหาร, หน้า 450.

² บรรจบ เปี่ยมมณี, หลักการบริหาร, หน้า 208 - 212.

ตัวแปรในเรื่องปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors)

ซึ่งเป็นปัจจัยที่จูงใจคนงาน ในการทำการวิจัยนี้ผู้เขียนจะวัดปัจจัยจูงใจ ในเรื่อง การยอมรับในผลงาน (recognition) โอกาสก้าวหน้า ในสายงาน และความสัมฤทธิ์ผลของงานที่ทำ (achievement on the job)

จากผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้คือ

ตัวแปรในเรื่องปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene Factors)

ก. ความมั่นคงของงาน จากตารางที่ 17 ปรากฏว่าค่ารวม เทศกิจส่วนใหญ่ 81.25 % เห็นว่างานเทศกิจที่ตนทำอยู่เป็นงานที่มีความมั่นคง น้อยที่สุด เพราะว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มักจะมีชาวออกมาเสมอ ๆ ว่า ค่ารวมเทศกิจจะถูกยุบยดตลอดเวลา จึงทำให้ค่ารวมเทศกิจมีความรู้สึก ว่า งานที่ตนทำอยู่ขาดความมั่นคง ซึ่งส่งผลให้ค่ารวมเทศกิจขาดขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา และส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ค่อยได้รับความ ร่วมมือจากค่ารวมเทศกิจเท่าที่ควร (โปรดดูตารางที่ 17)

ข. นโยบายและการบริหารงาน ในการปฏิบัติงานของค่ารวม เทศกิจมักประสบกับปัญหา เรื่องการเปลี่ยนแปลงนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ งานอยู่เสมอ ๆ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่ผู้ฝ่าฝืนกระทำผิดกฎหมายมักใช้วิธีการ เค้นขวาน ร้องเรียนไปยังผู้บริหารของกรุงเทพมหานครและผู้บริหารของ รัฐบาลอยู่เสมอ ซึ่งมักได้รับการอนุญาตให้ถอนเงินไต่ถามขอเรียกของ ของผู้กระทำผิดอยู่เสมอ กวญเหตุนี้นี้จึงทำให้ค่ารวมเทศกิจซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงาน เกิดความไม่มั่นใจ สับสน และลังเลใจในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา ประกอบ กับหากมีการอนุญาตให้ถอนเงินในท้องที่ใดก็มักจะมีกรร้องเรียนขอถอนเงิน จากผู้กระทำผิดกฎหมายอยู่เสมอ ซึ่งทำให้ค่ารวมเทศกิจลำบากใจและไม่ สามารถควบคุมการบังคับใช้กฎหมายหรือข้อมัญญัติต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร อย่างใดผล¹

¹ สัมภาษณ์ รศ. ประทีป ทองสะอาด, 10 มกราคม 2525.

ค. สภาพแวดล้อมในการทำงาน กล่าวได้ว่าตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่ไม่พึงพอใจในสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งหากพิจารณาจากสภาพแวดล้อมในการทำงานแล้ว จะเห็นได้ว่างานเทศกิจเป็นงานที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์แง่ไม่ดีตลอดมา ต้องได้รับการคว่ำเสียดสีจากผู้กระทำผิดกฎหมายตลอดมา ในบางครั้งก็ยังมีการกระทบกระทั่งกับผู้กระทำผิด อีกทั้งลักษณะงานเป็นงานที่ไม่เหมาะสมกับภาพพจน์ของตำรวจ ตำรวจเทศกิจจึงมักถูกวิจารณ์เสมอว่าทำไมไม่ไปจับคนร้ายที่ประกอบอาชญากรรม แต่มาจับแต่ผู้กระทำผิดกฎหมายเล็กน้อยอยู่เสมอ ทั้งที่ความผิดเล็กน้อยดังกล่าวก็เป็นความผิด เช่นกันและเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของตำรวจเทศกิจ

จากสภาพแวดล้อมในการทำงานเช่นนี้ จะเห็นได้ว่า มีสภาพไม่เหมาะสมเอื้ออำนวยแก่การปฏิบัติงาน จึงทำให้ขวัญและกำลังใจของตำรวจเทศกิจส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ และส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ไคผลดีด้วย

ต่อไปจะเป็นการพิจารณาตัวแปรในเรื่องปัจจัยจูงใจ (Motivators Factors) ของตำรวจเทศกิจ

ง. โอกาสก้าวหน้าและการเอาใจใส่ให้ความสำคัญของผู้บังคับบัญชา
 เนื่องจากตำรวจเทศกิจเป็นงานที่ไม่ใช่งานหลักโดยตรงของกรมตำรวจ ดังนั้นการพิจารณาความดีความชอบ และการเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกรมตำรวจ จึงมักเสียเปรียบตำรวจแผนกอื่น ๆ ในโรงพักเดียวกันที่ปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยตรง

จ. การยอมรับในผลงาน เนื่องจากประชาชนและสังคมทั่วไปมักไม่ยอมรับที่จะเห็นตำรวจมาปฏิบัติงานด้านเทศกิจเช่นนี้ ดังนั้นการยอมรับในผลงานด้านเทศกิจจึงอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมาก (โปรดดูตารางที่ 21) ประกอบ จึงทำให้ตำรวจเทศกิจขาดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติงาน และทำให้ผลงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จากผลการวิจัยพอสรุปได้ว่าทั้งปัจจัยสขอนามัยและปัจจัยจิตใจของตำรวจเทศกิจ อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ดังนั้นจึงส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเทศกิจขาดขวัญและแรงใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังเกิดผลดีตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งถือได้ว่าการขาดขวัญ และแรงใจเป็นปัญหาอุปสรรคประการหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจเทศกิจ ไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร

5. ปัญหาเรื่องกฎหมายของกรุงเทพมหานครมีสภาพล้าสมัย

เนื่องจากกฎหมายและข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครบางฉบับ ได้ตราขึ้นบังคับใช้ บังคับใช้มาเป็นเวลานานแล้ว ปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น ค่าของเงินลดลง มีลักษณะ การกระทำผิดที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ แต่กฎหมายยัง บัญญัติไว้ไม่ครอบคลุมพอจึงก่อให้เกิดผลที่ว้าโหวตบ้างบางมาตรานั้นเมื่อเปรียบเทียบ เป็นตัวเงินแล้ว นับว่าบางลักษณะความผิดมีอัตราโทษที่ต่ำเกินไป ไม่สามารถทำ ใหญ่กระทำผิดเกิดความเข็ดหลาบขึ้นได้ หรือผู้กระทำผิดพยายามหาวิธีทางใหม่ ๆ ที่กฎหมายยังบัญญัติไว้ไม่ควบคุมทั่ว ยกตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ.2484 ซึ่งมีอัตราปรับอย่างสูงไม่เกิน 50 บาท และพระราชบัญญัติรักษา ความสะอาดและความเรียบร้อย พ.ศ.2503 ซึ่งมีอัตราโทษปรับ ไม่เกิน 100 บาท ในกรณีสิ่งถ่มน้ำลาย น้ำมูก หรือสิ่งของใด ๆ บนทางเท้า ถนนหรือที่สาธารณะ ทั้งนี้ เป็นต้น

6. ปัญหาเรื่องการทำงานกับหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร

การทำงานร่วมกันคือการทำงานที่พร้อมทั้งกำลังกายด้วยความสมัคร ใจโดยเสรีที่จะมาร่วมกันประกอบกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่ ร่วมกันเอาไว้ให้ลุล่วงด้วยดี¹

¹ สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหาร, หน้า 154 - 155.

ในการปฏิบัติงานของตำรวจกรุงเทพมหานคร เขตมักประสบปัญหา
 ชาติศัตรูอุปกรณ์ในการติดต่อประสานงานกับตำรวจกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มัก
 เป็นการติดต่อแบบเป็นทางการ คือ มีหนังสือขอความร่วมมือไปยังตำรวจเทศกิจ
 แต่มักไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ (ดูตารางที่ 39) และในบางที่ความร่วมมือที่ได้
 รัวยังคงล่าช้า ไม่ทันการณ์อีกด้วย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากตำรวจเทศกิจมักขาด
 ความสำนึกในหน้าที่ โดยถือว่าเป็นงานในหน้าที่ของ กทม. ไม่ใช่หน้าที่หลักของ
 ตำรวจ ประกอบกับไม่ต้องการรับผิดชอบในผลงานด้วย ซึ่งเมื่อมีเหตุเค็ด็กรอน
 ประชาชนมักไปร้องเรียนที่เขต โดยที่ตำรวจเทศกิจไม่ต้องการรับผิดชอบ ดังนั้นจึงทำให้
 ความร่วมมือประสานงานกันทำงานอยู่ในระดับต่ำมาก

สรุปท้ายบท

ในการบริหารงานของทุกองค์การ ย่อมมีจุดมุ่งหมายคือเพื่อกำเนิน
 กิจการขององค์การให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่การที่องค์การจะสามารถดำเนิน
 กิจการจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการวางแผน
 กำหนดนโยบายที่ดี แน่นนอน เป็นที่เข้าใจในทุกคนในองค์การ มีการจัดโครงสร้าง
 องค์การที่ดี ระบุสายการบังคับบัญชาชัดเจน มีการบรรจุคนเข้าทำงานให้ตรง
 กับความรู้ความสามารถ ตลอดจนมีการประสานงานกันในการปฏิบัติงาน รวมทั้ง
 มีการส่งเสริมจิตใจคนให้มีความเต็มใจและมีชีวิตดี มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติ
 งาน จึงจะทำให้งานขององค์การดำเนินไปอย่างราบรื่นจนสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย
 ที่ตั้งไว้ทุกประการ ¹

¹ ชงชัย สันติวงษ์, องค์การและการบริหาร, หน้า 64 - 70.

จากการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานของตำรวจกรุงเทพมหานคร
ปรากฏว่าพบปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญ ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจกรุงเทพ
มหานครไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลได้ดังนี้คือ ปัญหาการกำหนดนโยบายในการทำงาน
ไม่แน่นอนชัดเจน ปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจกรุงเทพมหานคร
และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ปัญหากฎหมายและข้อบัญญัติบางฉบับที่อยู่ในความรับผิดชอบ
ยังคงมีสภาพล้าสมัยอยู่ ปัญหาเรื่องโครงสร้างองค์การที่ไม่เหมาะสม รวมทั้ง
ปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่ตำรวจกรุงเทพมหานครขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน
ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงมีส่วนทำให้การบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ของกรุงเทพ
มหานครไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ซึ่งผู้เขียนจะโครงสร้างปัญหาและเสนอแนะแนวทาง
แก้ไขในบทต่อไป.